

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

PRACOVNÍ LIST

Bohumil Hrabal
Ostře sledované vlaky

Výňatek
Umělecký text

A přestal padat sníh, vyšel krásný měsíc, po kraji tikaly vteřinové barevné ručičky ve všech vložkách, a na krku toho vojáka se zaleskl bílý stříbrný řetízek a na tom řetízku cosi, čeho se ten voják chytil oběma rukama a ještě hlasitěji volal:

"Mutti!! Mutti!!"

A já mu nasadil hlaveň pušky k oku a stiskl spoušť, tak divně jsem při tom ležel. A pak jsem slyšel, jak zmlkl, viděl jsem, jak jeho nohy zvolna a tiše došly, zastavily se, ležel jsem na něm a slyšel, jak do vojáka vniká klid a ticho, jak se všechno zastavuje, jak stroje, když padla. A ze mne crčela krev a třísnil jsem vojákovi šaty, vytáhl jsem kapesník a snažil jsem se čistit tu krvavou skvrnu a oddychoval jsem a začal jsem se dusit, ale vši silou jsem se převalil a natáhl jsem ruku a chytil ten řetízek, kterého se držel voják, jehož obličej zklidněl, jen místo pravého oka byla ožehnutá díra jako modrý monokl... a utrhl jsem ten řetízek, kterého se držel mrtvý, a ve světle měsíce jsem viděl, že to je medailonek, na jehož jedné straně je zelený čtyřlístek a na druhé straně nápis: Bringe Glück. A nepřinesl štěstí ten čtyřlístek ani tomu vojákovi, ani mně, taky to byl člověk jako já nebo pan výpravčí Hubička, taky neměl žádné vyznamenání, žádnou hodnost, a přece jsme jeden druhého postřelili a jeden druhého přivedli ke smrti, ač jistě, kdybychom se někde potkali v civilu, možná, že bychom se měli rádi, pohovořili si.

A potom se ozvala detonace. A já, který jsem se ještě před chvílí těšil na ten pohled, ležel jsem vedle německého vojáka dál, natáhl jsem ruku a otevřel jsem jeho tuhnoucí dlaň a dal jsem mu do ní ten zelený čtyřlístek, který přináší štěstí, zatímco z krajiny vyrůstal do nebe hřibovitý oblak, který neustále rostl o vyšší patra a vyšší kouřová mračna, slyšel jsem, jak tlak vzduchu proběhl krajinou a syčel a hvízdal o holé větve stromů a keřů, jak zatřásl v semaforu převodovými řetězy a opřel se o rameno a zatřásl jím, ale já jsem se kuckal a chrčela ze mne krev. Do poslední chvíle, než jsem začal ztrácet z dohledu sebe sama, držel jsem se s tím mrtvým za ruku, a pro jeho neslyšící uši jsem opakoval slova vlakvedoucího té rakety, která přivezla ty zbědované Němce od Drážďan:

"Měli jste sedět doma, na prdeli..."

Výňatek
Neumělecký text

Vážená paní, vážený pane,

reaguji na Vaši nabídku práce asistentky marketingového ředitele Českých drah uveřejněnou dne 3.5.2011 na serveru www.prace.cz. Jak je zřejmé z přiloženého životopisu, splňuji všechny požadavky na tuto pozici. Vystudovala jsem manažersko-ekonomický obor na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické Univerzity v Brně a mluvím plynule anglicky a španělsky.

S marketingem mám zkušenosti, na odborné pozici jsem pracovala dva roky během studia, kdy jsem připravoval podklady pro marketingovou komunikaci ve společnosti AMC...

Pokud Vás můj životopis zaujme, ráda se dostavím na osobní pohovor.

Těším se na případnou spolupráci.

S pozdravem

Jana Bílá

Ostře sledované vlaky

Analýza textu

Text obsahuje básnické prvky: obličej v modré noci svítíl – epiteton; tváře jí voněly mlíkem- epiteton; plamen si mne propaloval do srdce – epiteton.

V textu využívá autor zdobnělidy: stupátka, kleštičky, nočky, dólíčky, ouška.

Význam přímé řeči, spočívá v tom, že Miloš a Máša měli osobní vztah a poté, co mělo dojít k prvnímu intimnímu styku, tak Miloš neuspěl. Hrůzou a pocitem méněcennosti se pokusil o sebevraždu.

Kulturní a literárně historická souvislost s dílem

Z neuměleckého textu zjišťujeme, že autor knihy B. Hrabal pracoval jako výpravčí a prováděl v práci vylomeniny. Jeho práce ho jistě inspirovala napsat „Ostře sledované vlaky“. To znamená, že jde o dílo autobiografické. V jeho díle se objevují vtipné a nevinně erotické příhody postav (výpravčího Hubičky a Zdeničky), neopouští ani černý humor (fatální pokus jeho dědy prostřednictvím hypnózy zastavit německé tanky). Dílo zobrazuje rok 1945, dobu kdy válka už téměř skončila.

Pravděpodobný vznik díla

Bohumil Hrabal možná chtěl svým dílem lidé pobavit, protože jeho díla zpravidla mívají nadsázky, vtipy a prvky poetismu.

Nejpravděpodobněji chtěl zdůraznit, že člověk který vypadá neschopně, může něco dokázat. Myslím si, že toto poslání je aktuální i dodnes, s tím rozdílem že v dnešní době máme víc možností něco dokázat několika způsoby. Každý z nás by si měl sobě věřit a nepodceňovat se a se sebou pracovat.

Životopis autora

Bohumil Hrabal se narodil roku 1914, v Brně. Jeho biologický rodič Bohumil Bleha se k otcovství nehlásil, proto byl narozen a pokřtěn jako Bohumil František Killián. Až tehdy roku 1916, když si jeho matka, která pracovala jako účetní v městském pivovaru v Polné, vzala hlavního účetního Františka Hrabala, byl přejmenován na Bohumil Hrabal. V roce 1919 se se svou rodinou přistěhoval do Nymburka. Poté co Bohumil Hrabal stěží odmaturoval, studoval na právnické fakultě (UK). Během studií na fakultě chodil na přednášky filozofie a dějin literatury. Díky okupaci musel své studium opustit, a proto je dokončil v roce 1946. Během války pracoval jako výpravčí v Kostomlatech.

Při své literární tvorbě čerpal ze svého života, ze svých příhod a zkušeností, čímž dodává svým dílům rozměry. Bohumil Hrabal je velmi známý i v zahraničí, jeho díla byla přeložena do několika jazyků. Nechybí ani filmová zpracování jeho děl, které byly také velmi úspěšné (Ostře sledované vlaky, Obsluhoval jsem anglického krále, Skřivanci na niti – 20 let u nás zakázán vlivem totality, premiéra byla nakonec v roce 1989!).